Картування різних послуг в громаді. Огляд стану та доступності послуг, в т.ч. освітніх та в сфері охорони здоров’я, для сімей з дітьми, міжвідомчої взаємодії та інформування населення про послуги

Нетішинська громада

Ірина Семенко

Залучена експертка

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей

Співфінансується Європейським Союзом

unicef для кожної дитини

КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

План зустрічі

- Картування послуг
- Огляд стану та доступності послуг
- Огляд міжвідомчої взаємодії
- Інформування населення про послуги
- Запитання - відповіді

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Мета картування

- Узагальнити в одному місці всю інформацію про наявні ресурси, щоб потім поділитися нею із мешканцями громади
- Визначити ресурси громади та наявні прогалини

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Перелік надавачів для картування

- Місцеві органи влади та територіальні підрозділи державних органів влади
- Надавачі соціальних послуг
- Надавачі освітніх послуг
- Надавачі медичних послуг
- Надавачі інших послуг

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Основні параметри картування

Назва, адреса, телефон, сайт або сторінка в соціальній мережі, цільова група, перелік послуг, наявність фахівців, наявність різних програм, важливих в контексті роботі з сім’ями та дітьми – дитячі простори, програми для батьків, психосоціальна підтримка, програми для кривдників та постраждалих, інклюзивні місця та класи, лікування від залежностей, гуманітарна допомога тощо.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Результат та подальші кроки

- Таблиця у форматі Excel із узагальненою інформацією, нею можуть користуватися усі суб’єкти взаємодії, надавачі послуг для скерування
- Дашборд, зроблений на основі таблиці, може бути розміщений на сайті громади, на сайтах та сторінках в соціальних мережах може бути розміщено посилання на дашборд
- Таблиця може бути для громади інструментом планування нових послуг та ресурсів.

ВДЯЧНІСТЬ УСІМ ФАХІВЦЯМ, ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У ПРОВЕДЕННІ КАРТУВАННЯ!

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Інформація про послуги та міжвідомчу взаємодію підготовлена на основі:

- Звіту за результатами визначення потреб населення Нетішинської територіальної громади у соціальних послугах (підготовленого раніше в рамках реалізації проєкту)

- Картування різних видів послуг, проведеного в громаді

- 4 глибинних інтерв'ю із представниками освіти, охорони здоров'я, служби у справах дітей, соціального захисту, надавачів соціальних послуг

Обмеження через час, великий обсяг різних сфер для аналізу послуг

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Стан та доступність послуг,
в т.ч. освітніх та в сфері охорони здоров’я,
для сімей з дітьми

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Особливості громади

Громада має компактну територію, обмежену 3 населеними пунктами, одне із яких є місто та 2 села, що дозволяє мати усю інфраструктуру послуг у місті та забезпечувати доступ мешканців громади у повному обсязі.

Громада межує на півночі та північному заході з Рівненським районом Рівненської області, місто знаходиться на відстані 15 км від м. Славути та 11 км від м. Острога. До районного центру м. Шепетівки – 40 км. Послуги, які відсутні в громаді, можуть бути надані відповідно у містах Славута або Острог, в певних випадках – у Шепетівці.

Достатня кількість багатодітних сімей (324), одиноких матерів (87) буде потребувати послуг як матеріальної підтримки, так і послуг, спрямованих на підтримку їх батьківства – допомоги у вихованні дітей, можливої послуги перепочинку, послуг з розвитку навичок батьківства, груп взаємопідтримки.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Особливості громади

Слід звернути увагу на одиноких батьків (6) – не зважаючи на те, що їх кількість невелика, ця група зазвичай залишається осторонь будь яких послуг через певні гендерні стереотипи. Залучення одиноких батьків також до послуг підтримки, як матеріальної, так і соціально-психологічної зможе залучити цю групу до послуг в громаді, надати необхідну їм допомогу.

Спеціалізованої допомоги потребують діти з інвалідністю (199) та діти з особливими освітніми потребами (177), оскільки саме ця категорія вважається найменш захищеною щодо повноцінного зростання в громаді без відповідної підтримки.

В громаді велика кількість зафіксованих випадків домашнього насильства (129), що говорить про наявність відповідних сервісів в громаді.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Особливості громади

В громаді доволі висока кількість дітей із нової категорії, пов’язаної із війною - це діти, чиї батьки загинули внаслідок війни (47). Ці діти потребують спеціальної підтримки – зазвичай це в більшій мірі стосується психологічної допомоги в проживанні втрати та травми, спричиненої смертю батьків.

Наявність достатньої значної кількості сімей в СЖО (2040) свідчить про важливість якісного соціального супроводу та потребу у різних послугах для батьків, в т.ч. щодо лікування та реабілітації від вживання алкоголю, допомогу у набутті навичок догляду за дитиною, допомогу у формуванні матеріальної спроможності родини.

В громаді є особи із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (36) – зазвичай дана категорія потребує вирішення питань житла, зайнятості, реінтеграції у самостійне життя в громаді через набуття необхідних життєвих та побутових навичок, соціально-психологічну підтримку, навичок з формування усвідомленого батьківства.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Висновки

- Громада має базовий перелік послуг, зокрема освітніх, медичних, правових та адміністративних для забезпечення потреб мешканців громади. Усі заклади та установи представлені в місті, отже мешканці громади не мають їхати за послугами за межі громади.

- Медична допомога представлена як первинним, так і вторинним рівнями. На вторинному рівні працює Школа відповідального батьківства для батьків, які чекають народження дитини.

- Громада забезпечує інклюзивне навчання для дітей з ООП та наразі працює над впровадженням послуги асистента дитини. В громаді працює інклюзивно-ресурсний центр.

- Слід окремо наявність в громаді окремого реабілітаційного центру для осіб та дітей з інвалідністю «Мрія», який надає послуги раннього втручання та денного догляду, а також реабілітаційні послуги, групи підтримки для батьків дітей з інвалідністю та патронаж сімей з дітьми від 0 до 3 років.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Висновки

- В громаді працюють спеціалізовані служби для осіб, постраждалих від домашнього та гендерно зумовленого насильства, а також програми для кривдників та постраждалих, що є дуже важливим та позитивним аспектом в розбудові різних послуг в громаді.

- Незважаючи на відсутність центру життєстійкості, послуги з психічного здоров'я надаються як в освітніх та медичних закладах, так і в центрі надання соціальних послуг, але психологів в громаді не вистачає. Оскільки наявний в громаді центр первинної медико-санітарної допомоги пропонує серед своїх послуг послуги з психічного здоров'я, а також має в своєму штаті психологів, в майбутньому він може стати певним майданчиком для створення простору психосоціальної підтримки, можливо центру життєстійкості, де окрім лікарів, послуги можуть надавати психологи та фахівці із соціальної роботи.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Висновки

- Потребують розвитку програми та послуги щодо розвитку навичок усвідомленого та позитивного батьківства, догляду за дітьми, груп підтримки для батьків – наразі дані послуги або відсутні або мало розвинені.

- Потребує вивчення послуга лікування від алкогольної та наркотичної залежності – на вторинній ланці є можливість програм ЗПТ, а також є випадки лікування в Острозькій лікарні.

- В громаді, незважаючи на те, що було озвучено про нехватку фахівців, загалом є мережа фахівців, які працюють в різних сферах – це психологи, логопеди, соціальні педагоги, психіатри, в т.ч. дитячий тощо. Даний потенціал фахівців слід підтримувати та розвивати.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Висновки

- В громаді відсутні громадські організації як надавачі різних послуг для сімей з дітьми, що знижує можливості громади на отримання різних проєктів та грантів з метою розвитку нових послуг та поліпшення якості існуючих.

- Зважаючи на картування, наявні бібліотека та будинки культури можуть стати новими можливостями та ресурсом щодо проведення в них різних програм та послуг для мешканців, зокрема це можуть бути програми з батьківства, психосоціальної підтримки, групи взаємодопомоги тощо. Фахівців даних закладів також, за можливості, можна навчити психосоціальним інтервенціям низької інтенсивності, що забезпечить надання послуг з психічного здоров'я більшій кількості мешканців громади.

- Потребує більш детального вивчення робота із особами із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (віком 18-23 роки).

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

Провести в громаді круглий стіл із залученням усіх психологів міста, як з різних закладів та установ, так і приватних, на якому обговорити можливі шляхи поліпшення надання психологічної допомоги, залучення ресурсів приватних психологів, можливості створення простору психосоціальної підтримки або центру життєстійкості.

Розглянути спільно із керівництвом центру первинної медико-санітарної допомоги можливість створення простору психосоціальної підтримки в ЦПМСД із залученням туди до надання послуг різних фахівців із різних установ на основі договорів про співпрацю.

Зміцнювати потенціал наявних фахівців із різних сфера, додатково навчаючи їх новим програмам та методам роботи, що дозволить компенсувати відсутність певних програм в громаді.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

Для збільшення доступу мешканців громади до психологічних послуг пропагувати серед населення всеукраїнські сервіси психологічної підтримки, наприклад платформи безкоштовної онлайн психологічної допомоги, де консультують дуже досвідчені психологи та психотерапевти – серед найпоширеніших онлайн-платформ є Платформа Mental Help (https://mentalhelp.com.ua/) та інші онлайн-безкоштовні сервіси на Платформі «Ти як» (https://howareu.com/khto-mozhe-dopomohty-onlain-zvernennia).

Пропагувати серед населення різні мобільні додатки, спрямовані на навчання навичкам самодопомоги, визначення рівня стресу, втоми тощо. Це може стати потужним інструментом самодопомоги для молодих людей, які зазвичай із задоволенням використовують даний інструмент.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

За потреби залучати працівників бібліотеки та будинку культури до проведення різних просвітницьких заходів з питань психічного здоров'я, попередньо навчивши їх. Також в бібліотеці можуть збиратися різні цільові групи з метою взаємопідтримки та самодопомоги – наприклад багатодітні батьки, одинокі матері тощо.

Провести оцінку потреб осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (віком 18-23 роки), які мешкають в громаді для здійснення планування та надання їм відповідних послуг.

Розглянути питання надання лікування батькам від алкогольної та наркотичної залежності та забезпечення подальшої підтримки на засіданні суб'єктів міжвідомчої взаємодії для однакового розуміння даного питання усіма дотичними суб'єктами (ССД, охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, поліція).

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

Проводити просвітницьку роботу серед мешканців громади щодо важливості об’єднання фахівців, волонтерів з метою створення громадських організацій в місті. За потреби можна звернутися до громадської організації, яка є експертом у створенні та розбудові потенціалу громадських організацій, Ісар Єднання (https://www.facebook.com/isar.ednannia) за методичною підтримкою.

Запропонувати батькам або родичам дітей, які втратили одного із батьків внаслідок війни, підтримку та можливість відвідування онлайн групи для дітей, які втратили батьків. Підтримка таких дітей наразі надається Благодійним фондом «Діти Героїв» (БФ "Діти Героїв"), а групи підтримки в онлайн форматі проводить Інститут психології здоров’я (https://psyaid.center/support-groups/).

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

Залучити багатодітних батьків, одиноких матерів та одиноких батьків, батьків в СЖО до послуг, спрямованих на підтримку їх батьківства – допомогу у вихованні дітей, можливої послуги перепочинку, послуг з розвитку навичок батьківства, груп взаємопідтримки. Якщо в центрі надання соціальних послуг відсутні фахівці, які можуть проводити дані програми та організовувати групи підтримки, слід звернутися за навчанням та методичною допомогою до Хмельницького обласного центру соціальних служб.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Стан міжвідомчої взаємодії в громаді

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Загальні тенденції

Всі опитані представники різних суб’єктів зазначили про налагоджену міжвідомчу взаємодію в громаді.

Що стосуються національних порядків, протоколів, стандартів та політик, то в першу чергу керівники керуються своїми положеннями про відділи/службу/центр та тими нормативно-правовими актами, які безпосередньо відносяться до їх сфери. В інтерв’ю було зазначено закони та постанови КМУ, якими керуються керівники різних сфер - це ЗУ «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Постанова КМУ щодо Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Що стосується локальних порядків взаємодії, громада загалом таку практику не використовує, не адаптує національні порядки, ні створює свої місцеві локальні. В той же час громада має свій План по запобіганню домашньому насильству.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Загальні тенденції

В громаді наразі діють наступні міжвідомчі робочі групи/комісії: комісія з питань захисту прав дитини, міждисциплінарна команда, координаційна рада з протидії домашньому насильству, координаційна рада з питань оздоровлення, соціально-психологічна команда для допомоги особам, які постраждали від насильства (входить представники управління ветеранської та соціальної політики, психолог, поліція), Колегія у справах дітей.

Громада використовує у своїй щоденній роботі неформальні практики взаємодії між суб'єктами, особливо для вирішення термінових питань, необхідності оперативно зібратися, виїхати. Усі термінові питання вирішуються оперативно. Якщо потрібно терміново зібратися для обговорення певного випадку, це можна зробити за добу, за необхідності достатньо телефонного дзвінка, усного запиту. Але в той же час неформальні практики не відміняють необхідності долучення відповідної документації до справ.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Загальні тенденції

Громада має потребу у спільних навчаннях. Під час інтерв'ю було зазначено, що працівники освіти проходять навчання з питань протидії домашньому насильству, яке організовує управління ветеранської та соціальної політики, а також відвідують різні курси на онлайн платформах. Наразі завдяки проєкту відбувається дуже багато навчань.

Актуальні теми для навчання - протидія булінгу у зв'язку із зміною алгоритму дій на національному рівні; чіткий розподіл функцій між різними суб'єктами і розуміння суб'єктів функцій один одного; безбар'єрність в громаді.

В громаді намагаються аналізувати спільно кожну форс-мажорну ситуацію, пов'язану із дитиною. Серед проблемних питань було зазначено іноді непорозуміння щодо функцій кожного суб'єкта, чіткий розподіл та розуміння функцій один одного.

Серед позитивних прикладів щодо міжвідомчої взаємодії під час інтерв'ю були наведені приклади миттєвого реагування на повідомлення ССД інших суб'єктів, а також спільна робота психолога та лікарів щодо запобігання відмові від новонародженої дитини.

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Рекомендації

- Затребуваним є проведення спільних навчань, інформаційних зустрічей, практичних занять з наступних питань:
  - чіткий розподіл функцій між різними суб’єктами і розуміння суб’єктів функцій один одного;
  - протидія булінгу;
  - забезпечення безбар’єрності в громаді;
  - коректна термінологія щодо назв різних цільових груп та діагнозів (особливо з питань психічного здоров’я та інвалідності).

- Зважаючи на те, що недавно був прийнятий Закон України «Про систему охорони психічного здоров’я в Україні», який містить багато нових положень щодо розбудови психічного здоров’я в Україні і стосується фахівців різних сфер, доцільно проведення ознайомчої зустрічі/вебінару для усіх суб’єктів взаємодії в громаді щодо тлумачення даного закону. В якості спікера можна залучити регіонального координатора Всеукраїнської програми ТИ ЯК.

Рекомендації

- Ефективною формою міжвідомчої взаємодії в громаді є систематичне спільне обговорення нових прийнятих нормативно-правових актів, які стосуються взаємодії різних суб’єктів, що може допомогти уникнути проблемних питань, пов’язаних із різним тлумаченням завдань та функцій певного суб’єкта, дій кожного суб’єкту тощо.

- Користування наявним потенціалом напрацьованих в рамках різних проєктів інформаційних матеріалів для лікарів, вихователів, вчителів, фахівців із соціальної роботи щодо взаємодії.

Приклади інформаційних матеріалів щодо виявлення будь яких порушень у розвитку дитини

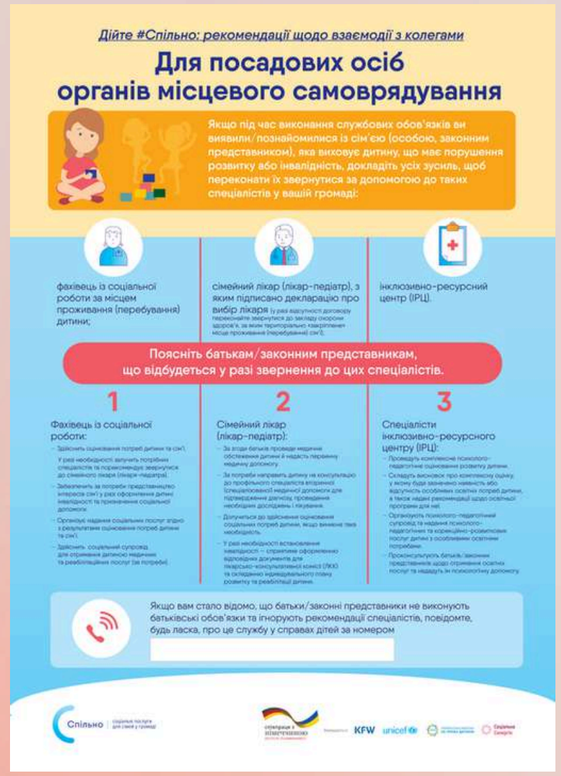

Інформування населення про послуги

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Про інформування населення про послуги

Основні канали інформування в громаді:

- сайт громади та сайти різних закладів та установ
- соціальні мережі, зокрема сторінки у Facebook та Instagram
- інформаційні матеріали від управління ветеранської та соціальної політики
- інформаційні стенди в організаціях
- Газета
- «сарафанне радіо» - інформація від одного мешканця до іншого.

Загалом, громада має різні канали для інформування мешканців про різні послуги, проте зазвичай послуги розподілені за відповідними закладами та сферами. Є послуги, які стосуються залучення одночасно різних сфер – наприклад послуги щодо протидії домашньому насильству, і вони, наприклад, викладені в окремому розділі на сайті громади. Не вистачає подібного розділу щодо послуг з психічного здоров’я.

На доповнення до висновків та рекомендацій, наданих в попередньому звіті щодо визначення потреб громади у соціальних послугах:

- Бажано було зробити окремий розділ на сайті громади щодо психічного здоров’я, на якому розмістити перелік послуг з психічного здоров’я, а також посилання на національні платформи надання безкоштовної психологічної допомоги.
- Результати проведеного картування розмістити на сайті громади як єдину карту надання різних послуг для сімей з дітьми.
- Для центру надання соціальних послуг за наявності можливостей та ресурсів створити окремий чат/канал спілкування з батьками, де надавати різні корисні матеріали з батьківства, а також запрошувати на відповідні послуги.
- Розміщувати інформацію про різні послуги на інформаційних стендах у різних суб’єктах (наприклад, в ЦМПСД – про послуги ЦНСП, і навпаки).
- До інформування можна більше залучати центр надання адміністративних послуг, як саме той заклад, який відвідує найбільша кількість мешканців: там можна залишати інформаційні матеріали, а також розміщати матеріали на стендах та в куточках.

Питання - відповіді

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей
Співфінансується Європейським Союзом
unicef для кожної дитини
КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА

Дякуємо за увагу та тримаймо зв’язок!

Слідкуйте за проєктом у Facebook

Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей

Співфінансується Європейським Союзом

unicef для кожної дитини

КАРІТАС-СПЕС УКРАЇНА